

Mala, tala eller kasta sten

Demokrati är inte bara tråkigt. Det är skittråkigt. Allt ska malas. Det ska diskuteras, förankras och offentliggöras, för att sen malas fem gånger till. Från förslag till beslut går det hundra år. Under tiden ska man leva med sin akuta indignation över orättvisor i samhället och haltande statsfunktioner. Bland de unga blir väntan så svår att de tar till utomparlamentariska metoder. De blockerar stora gatukorsningar med sina kroppar. De kedjar fast sig i avverkningshotade träd och sätter eld på dockor föreställande maktfullkomliga presidenter. Och visst kan jag känna sympati, för även jag är en frustrerad medborgare i ett land av tuggummibyråkrati och förutsägbart (läs: poänglöst) partikäbbel i tv-rutan. Även jag har varit ung och stått på barriaderna och skrikit mig hes. Jag vet hur skönt det känns att vara fler som vill något samtidigt och ger uttryck för det. Att vara en som går från tanke till handling och känner att politik är något här och nu, något man kan ta på, skrika ut och ta kommandot över. Men med åren har jag lärt mig något annat. Något som för unga människor framstår som fullständigt naturvidrigt: Man kan ha fel, och det kan ligga något i vad meningsmotståndaren säger.

Ingenting är så enkelt som det verkar. Inte ens bråk på sandlådenivå. Att leva tillsammans med andra människor, i vilket sammanhang det än må vara, är ett ständigt givande och tagande. Ingen har alltigenom rätt. Den som tror det är fascist. Den som går i ett demonstrationståg och tar till våld för att manifesteras sin åsikt är enligt min åsikt också det - något av en fascist.

Alla är vi mer eller mindre förbannade på systemet, men att använda tillhyggen för att genomdriva sin vilja tillhör de destruktiva krafterna. Fascism är en sådan kraft, lättfattlig, effektiv, men förödande. Dess andemening är: Jag har rätt och alla som inte tycker som jag ska hålla käften eller dö.

Det är en ideologi som ur samhällssynpunkt är dömd att misslyckas, eftersom varje individ har sin egen syn på hur tillvaron bör te sig. Fascismen finns i oss alla. Den sticker upp sitt fula huvud varje gång vi säger en förutfattad mening, varje gång vi drar en folkgrupp över en kam, varje gång vi rycker ett barn för hårt i armen.

Det svåra är att se sin nästa i ögonen och respektera denna för allt det hon är och står för. Detta är vad jag tror demokrati i förlängningen går ut på, i all sin långgrandighet. En utopi – javisst – men en konstruktiv sådan.

Demokratin är, utan konkurrens, den vackraste samarbetsform mänskligheten hittills har uppfunnit. Därför: Prata om det! Alternativet är för nedslående.

© Tina Messing

Även publicerad i Stockholm City 22 augusti 2003